

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Могиль Олена Олександрівна**, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році Міжрегіональну Академію управління персоналом, за спеціальністю Право, аспірантка 4-го року навчання, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 281 Публічне управління та адміністрування.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ПрАТ ВНЗ Міжрегіональна Академія управління персоналом № 97-о від 23 липня 2025 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

- **Овчаренко Руслан В'ячеславович** – доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Рецензентів:

- **Алейнікова (Патцельт) Олена Володимирівна** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

- **Капеліста Ірина Михайлівна** - кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Офіційних опонентів:

- **Бобось Олександр Леонідович** - доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування, Заклад вищої освіти “Університет трансформації майбутнього”;

- **Щур Наталія Олегівна** - доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, Національна академія керівних кадрів культури та мистецтва, кандидат наук з державного управління.

На засіданні «03» жовтня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування Могиль Олені Олександрівні.

На підставі публічного захисту дисертації «Механізми публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку регіонів в Україні в умовах безпекових викликів» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Дисертацію виконано на кафедрі публічного адміністрування Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональної Академії управління персоналом, м. Київ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Зміст, структура й обсяг дисертації відповідають нормативним вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктор філософії, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Науковий керівник: Семенець-Орлова Інна Андріївна, доктор наук з державного управління, професор.

Здобувачка має 4 наукові публікації за темою дисертації, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 статтю у базі даних Scopus; 6 – тез доповідей, обговорення на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах:

1. Могиль, О. (2022). Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах європейської інтеграції. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління, 2(62), 101-105. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-15](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-15).

2. Галич, Я., & Могиль, О. (2024). Напрями реформування системи публічного управління в Україні в контексті євроінтеграційного вектору. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління, 3(75), 7-16. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3\(75\)-1](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3(75)-1) Особистий внесок: запропоновані актуальні заходи для реформування системи публічного управління в Україні в умовах правового режиму воєнного стану.

3. Могиль, О., & Дангадзе, С. (2024). Євроінтеграційний вектор розвитку публічного управління в умовах надзвичайних обставин в Україні. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління, 2(74), 56-62. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-2\(74\)-8](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-2(74)-8) Особистий внесок: визначені особливості розвитку системи публічного управління в Україні в умовах кризового контексту розвитку.

4. Могиль, О. (2024). Державне управління у сфері екологічної безпеки: Аналіз міжнародного досвіду. Публічне урядування, 3 (40), 6-12. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3\(40\)-1](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3(40)-1)

5. Bakhmat, N., Romanova, I., Oronovska, L., Rudenko, O., & Mogyl, O. (2024). Ukrainian education for peace and security 2023: technological convergence, artificial intelligence. Multidisciplinary reviews, 6, 23spe016. <https://doi.org/10.31893/multirev.2023spe016> Особистий внесок: визначені нові напрями освітніх змін в умовах посилення безпекових викликів.

6. Могиль О., Комащенко О. Порівняльний аналіз досвіду публічної служби в країнах ЄС і Україні. II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.). Ред. кол.: І. А.СеменецьОрлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд.

і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. С. 353-356. Особистий внесок: описано методику кроснаціонального порівняння.

7. Спіпчук Ю., Могиль О. До питання впровадження принципів доброго врядування у систему публічного управління України. Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: зб. наук. пр. Гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ін-ту МАУП, 2025. Вип. 14. С. 174-176. Особистий внесок: детерміновано можливості посилення впровадження принципів доброго врядування в Україні.

8. Могиль О. Проблемні питання регіонального розвитку в сучасній Україні. Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ін-ту МАУП, 2025. Вип. 14. С. 246-248.

9. Сєдов Г., Толмачов О., Могиль О. Розвиток морально-психологічної готовності військовослужбовців до бойових дій. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методологічні засади: збірник матеріалів Міжнародної наук.-пр. конференції. Київ: УДУ ім. М. Драгоманова, 2024, С. 358-360. Особистий внесок: відзначено проблемні аспекти розвитку суспільства в умовах правового режиму воєнного стану.

10. Могиль О. Проблеми розвитку публічної політики сучасної України в контексті євроінтеграції. Всеукраїнська науково-практична конференція «Конституція України: держава і право в умовах воєнного стану»: збірник матеріалів конференції, м. Київ, 28 червня 2022 р. Ред. кол.: Червякова О.В. (гол. ред.), І.А.Семенець-Орлова (заст. гол. ред), І.І.Каліна (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2022. С. 157-163.

11. Могиль О. Державне управління регіональним розвитком в умовах європейської інтеграції. Проблеми модернізації України: [зб. наук. пр.]. МАУП. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції “Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності” (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 26 травня 2022 р.). Редкол. : М. Ф. Гончаренко (голова) [та ін.]. 2022. С. 210-211.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Овчаренко Руслан В'ячеславович – доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Алейнікова (Патцельт) Олена Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями:

Наголошуючи на змістовності та науковому значенні проведеного дослідження, аргументованості висновків і основних рекомендацій, доцільно, водночас, звернути увагу на окремі дискусійні положення.

1. На с. 115 дисертації авторка наголошує “Разом з цим, у соціально-економічній площині держави важливе місце посіла децентралізація влади й реформа місцевого самоврядування”. Далі авторка досить стисло в межах кількох абзаців у досить загальній формі аналізує результати реформи децентралізації. Вважаю, що методологічне значення результатів дослідження посилюється б за умови більш комплексного аналізу результатів реформи децентралізації з включенням інструментарію компаративного методу у дослідження кейсів конкретних регіонів, на основі низки емпіричних даних.

2. На мою думку, авторський дослідницький задум міг бути посилений більш комплексним використанням темпорального методу - через аналіз особливостей регіонального розвитку в незалежній Україні з наступним виокремленням та класифікацією певних етапів.

3. Здобувачка у своєму методологічному інструментарію досить рідко апелює до можливостей стратегічного аналізу та використання різних сценаріїв майбутнього у ході вивчення перспективних тенденцій розвитку регіонів. Більша дослідницька увага до стратегічного планування, на мою думку, посприяла б комплексному аналізу напрямів модернізації механізмів соціально-економічного розвитку регіонів.

Озвучені дискусійні положення характеризують авторський підхід й не знижують загальної позитивної цінності представленої дисертації.

Капеліста Ірина Михайлівна - кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу загалом й обґрунтованість її теоретико-методологічних положень, варто зробити декілька зауважень і звернути увагу на дискусійні положення дисертаційної роботи.

1. У дисертації розглядаються механізми публічного управління соціально-економічним розвитком регіонів в умовах безпекових викликів, проте відсутнє належне опрацювання та застосування принципів сталого розвитку як методологічної основи дослідження. Це знижує рівень інтегрованості дослідження у сучасний світовий науковий дискурс та ускладнює узгодження результатів із європейськими підходами до розбудови регіональної політики.

2. Авторка дисертації ґрунтовно аналізує механізми публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку регіонів, проте варто зауважити, що концептуальною основою сучасної державної політики розвитку виступає саме парадигма сталого розвитку. У роботі доцільно було б більш системно застосувати її принципи, зокрема: баланс між економічними, соціальними та екологічними цілями; орієнтацію на довгострокову стійкість регіонів; урахування потреб майбутніх поколінь. Це дозволило б значно підсилити теоретико-методологічну базу дослідження. Залучення концепції сталого розвитку сприяло б також формуванню практичних рекомендацій, орієнтованих не лише на подолання поточних викликів, але й на перспективний розвиток територій у післявоєнний період.

3. У роботі слушно акцентується увага на соціально-економічних наслідках безпекових викликів для регіонів України, однак екологічна складова

представлена менш системно. В умовах воєнної агресії руйнування промислових об'єктів, інфраструктури, забруднення ґрунтів, водних ресурсів та повітря стають не лише екологічною, а й соціально-економічною проблемою, адже вони впливають на здоров'я населення, можливості ведення господарської діяльності, інвестиційну привабливість територій. Тому доцільно було б ширше висвітлити питання оцінки втрат природного середовища, відобразити їх у системі факторів, що визначають розвиток регіонів, а також запропонувати інструменти публічного управління, спрямовані на екологічне відновлення територій. Це надало б дослідженню комплексності та дозволило б сформулювати більш ефективні управлінські рішення для сучасних умов і майбутнього відновлення країни.

Водночас висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний характер і не знижують позитивного враження від представленої дисертаційної роботи.

Бобось Олександр Леонідович - професор кафедри публічного управління та адміністрування, Заклад вищої освіти “Університет трансформації майбутнього”, доктор наук з державного управління. Оцінка позитивна із зауваженнями.

Високий рівень наукової обґрунтованості та практичної спрямованості роботи не знімає потреби у подальшому вдосконаленні окремих її компонентів. Нижче подано дискусійні положення із посиланням на відповідні підрозділи дисертації.

1. З метою методичної чіткості у підрозділах “1.3 Механізми публічного управління соціально-економічним розвитком регіонів: теоретичні підходи” та “3.1 Міжнародний досвід публічного управління соціально-економічним розвитком регіонів та напрями його застосування в Україні” в умовах безпекових викликів доцільно було б розмежувати три рівні: механізми публічного управління як інституційні та нормативні каркаси; інструменти політики як конкретні засоби реалізації; процедури управління ризиками як послідовності дій. Доцільно додати короткі приклади з регіональної практики (сервіси швидкого реагування, місцеві фонди співфінансування, протоколи відновлення критичної інфраструктури) і подати міжнародний матеріал у вигляді порівняльної таблиці «інституції — фінансування — інструменти - результати - умови адаптації». Це забезпечило б єдність термінів і логіки застосування, спростило б перенесення рішень у практику та підвищило б відтворюваність результатів.

2. У підрозділі “2.2 Характеристика сучасних механізмів публічного управління соціально-економічним розвитком регіону в Україні” доцільно було б запропонувати формульний підхід до міжбюджетного вирівнювання, який враховує індекс безпекового ризику, щільність внутрішньо переміщених осіб, орієнтовні втрати основних фондів і порушення логістики. Формула надала б прозорий і об'єктивний механізм розподілу ресурсів за потребами та ризиками, зменшила б дисбаланси між громадами, забезпечила б прогнозованість для планування та інвестицій; тимчасові стабілізаційні дотації і чіткі умови виходу з режиму підтримки стимулювали б ефективність використання коштів.

3. Підрозділ “2.3 Виявлення проблем та обмежень існуючих механізмів публічного управління в умовах безпекових викликів” доцільно було б

доповнити даними: опитуваннями внутрішньо переміщених осіб і домогосподарств, напівструктурованими інтерв'ю з головами або старостами територіальних громад, фокус-групами з представниками малого та середнього бізнесу у прифронтових і приймаючих регіонах — це дало б кількісне підтвердження зафіксованих у підрозділі тенденцій (зайнятість, підприємницька активність, доступ до послуг), могло б забезпечити побудову регіональних профілів ризику з урахуванням типів територій (міські/сільські; транзитні/акумуляційні центри ВПО) і стало б базою для адресних управлінських рішень у подальших розділах.

4. У підрозділі “3.2 Напрями удосконалення механізмів публічного управління соціально-економічним регіональним розвитком в умовах безпекових викликів” доцільно запропонувати індикативну матрицю ключових показників ефективності. Її структура, до прикладу, могла б охоплювати чотири блоки: цифровізація управління; антикризовий менеджмент; інвестиційна політика; міжвідомча взаємодія. Так матриця перевела б запропоновані рішення у вимірювані цілі, задала б базові значення і цільові орієнтири, прив'язала б їх до бюджетного циклу (рік/квартал) та горизонту 12-36 місяців, що забезпечило б прозору підзвітність і можливість подальшого аудиту політики.

5. У межах опису стратегічного планування (підрозділ “3.3 Стратегічна інтеграція безпекових аспектів у механізми публічного управління соціально-економічним розвитком регіонів в Україні”) логічно було б деталізувати технічні аспекти: узгодженість із державними реєстрами та галузевими інформаційними системами; моделі автентифікації й авторизації користувачів; класифікацію даних за рівнями доступу; процедури журналювання дій і реагування на інциденти; логіку ризик-скорингу для територіальних громад. Такий підхід забезпечив би цілісність і відтворюваність даних, правомірність доступу та захист інформації, послідовність управлінських рішень, швидку реакцію на інциденти, а також обґрунтовану пріоритезацію інтервенцій за підсумковим ризиковим балом.

Запропоновані уточнення мають рекомендаційний характер і не зменшують наукової цінності та практичної значущості дисертаційної роботи.

Щур Наталія Олегівна - доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, Національна академія керівних кадрів культури та мистецтва, кандидат наук з державного управління. Оцінка позитивна із зауваженнями.

Відзначаючи актуальність обраної здобувачем теми наукову новизну результатів дисертаційного дослідження, їх достовірність та повноту викладу в опублікованих працях, слід вказати і на наявність в роботі О.О. Могиль дискусійних положень та певних недоліків. Суть основних з них полягає в наступному.

1. У підрозділі 1.1 понятійний апарат: визначення, сформульовано, але інколи надто широко (абстрактно). Було б корисно ввести чіткі критерії чи показники, які використовуватимуться далі у порівняннях.

2. У підрозділі 1.2 щодо соціально-економічного потенціалу регіону: акцент на ресурсах і людському капіталі є добрим, але бракує глибокого розгляду інституційного та екологічного компоненту, особливо з огляду на безпекові ризики (руйнування інфраструктури, екологічні збитки, забруднення, проблеми забезпечення безпеки довкілля).

3. В аналізі соціально-економічного розвитку регіонів до 2024 року: чи враховано регіональні диспропорції в ступені впливу бойових дій? Наприклад, регіони, що безпосередньо постраждали, матимуть іншу динаміку, ніж внутрішні регіони, чи ті, що приймають переселенців. Було б корисно виділити такі групи та провести окремий аналіз.

4. У підрозділі 2.3 (с. 150-162) авторка перелічує низку проблем соціально-економічного розвитку регіонів в умовах безпекових викликів. Водночас виклад має переважно описовий характер: проблеми подаються у вигляді переліку без їх систематизації чи узгодження між собою. Відсутнє чітке ранжування проблем за рівнем критичності, наприклад: які з них є першочерговими для розв'язання, які можуть бути відтерміновані, а які потребують комплексного міжгалузевого підходу. Це ускладнює розуміння логіки формування механізмів публічного управління, адже без ієрархізації неможливо визначити пріоритети управлінських дій. Крім того, не простежується аналіз взаємозв'язків між окремими проблемами. Наприклад, демографічні втрати (відтік населення, зростання внутрішньої міграції) безпосередньо впливають на стан регіональних ринків праці, а зниження трудового потенціалу зумовлює обмеження у сфері виробництва та інноваційного розвитку. Подібним чином, руйнування інфраструктури тісно пов'язане з погіршенням інвестиційного клімату, а низький рівень інвестицій, у свою чергу, обмежує можливості для відновлення. В дисертації такі кореляційні залежності не виділені, що створює враження певної фрагментарності викладу. На нашу думку, доцільним було б не лише перерахувати проблеми, а й побудувати їх ієрархічну структуру (наприклад, за критеріями терміновості, масштабності, впливу на інші сфери) та відобразити взаємозалежності між ними у вигляді причинно-наслідкової схеми чи матриці впливів. Це підвищило б наукову цінність підрозділу та сприяло б практичній корисності запропонованих у подальших розділах механізмів удосконалення публічного управління.

5. У частині аналізу міжнародного досвіду (розділ 3) авторка наводить низку позитивних прикладів, зокрема щодо практик скандинавських країн та ЄС. Однак виклад має переважно ілюстративний характер і не містить, достатньо розгорнутої аргументації щодо можливостей їх застосування в Україні. Залишається відкритим питання адаптації цих моделей до наших культурних, інституційних та ресурсних реалій. Наприклад, у скандинавських країнах вагомим чинником ефективності виступає висока довіра до органів влади, стабільна політична система та розвинена соціальна інфраструктура. В українських регіонах, навпаки, довіра до влади часто є обмеженою, інституційна спроможність органів місцевого самоврядування знижена, а інфраструктура частково зруйнована внаслідок воєнних дій. Особливої уваги потребує питання ресурсного забезпечення. Якщо у країнах ЄС значні кошти спрямовуються на розвиток за рахунок сталих бюджетних надходжень та європейських фондів, то в Україні значна частина фінансових ресурсів у воєнний період спрямовується на оборону та відновлення критичної інфраструктури. У таких умовах просте запозичення європейських моделей є недостатньо ефективним без їх адаптації до реалій воєнної та післявоєнної

економіки. Крім того, міжнародний досвід має враховувати соціально-демографічні чинники: великий потік внутрішньо переміщених осіб, зміщення економічних центрів, зростання соціального навантаження на приймаючі регіони. У дисертації ці фактори лише побіжно згадані, проте не відображено їх у механізмах адаптації. На нашу думку, доцільним було б запропонувати конкретні моделі трансформації міжнародних практик із урахуванням обмежених ресурсів, кризового стану інфраструктури та потреб інтеграції ВПО.

Це посилило б практичну значущість дослідження та дозволило б запропонувати більш реалістичні управлінські рішення для українських регіонів.

6. Викладений міжнародний досвід є корисним, але адаптація до українських реалій прописана поверхово. Наприклад, механізми скандинавських країн не можуть бути застосовані без урахування відновлювальних процесів після руйнувань.

Однак, вказані зауваження суттєво не впливають на загальну високу позитивну оцінку роботи Могиль О. О., виконану на належному теоретико-методичному рівні, а значна їх частка має сприйматися радше як напрямки для подальших наукових пошуків.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Могиль Олені Олександрівні ступінь доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Руслан
Овчаренко